Poštnina plačana v gotovini

GORENJSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV KRANJ

Leto IV. St. 12 | Kranj, 22. marca 1951 | Cena din 3·—

Z visoko volilno udeležbo smo potrdili pred vsem svetom, da hočemo živeti v miru in nadaljevati svojo veliko pot v socializem

V Kranju na predvečer...

Na predvečer volitev v Ljudsko skupščino LRS je bilo v Kranju zelo živahno. Na bližnjih hribih so goreli kresovi. Na tovarniškem dimniku Sava, ki je že izpolnila petletni plan, se je bleščala velika petokraka zvezda. Vse mesto je bilo v zastavah in izložbe slavnostno okrašene. Na glavnem trgu so pripadniki JA plesali kolo. Iz razpoloženja in priprav se je videlo, da hoče mesto Kranj zmagati v tekmovanju s Celjem in Jesenicami.

Na predvečer volitev je bilo ob 6. uri zvečer v kino dvorani veliko mladinsko zborovanje. Udeležili so se ga: sekretar CK LMS Janez Hočevar in org. sekretar Stane Rekar, sekretar MK KPS Brovč Andrej, zastopniki oblasti, vojske, množičnih organizacij, šol ter kandidata Žerko Stane in Boštjančič Angelca.

O pomenu volitev in vlogi mladine v novi Jugoslaviji je govorila tov. Rome Draga, nato pa so bila razdeljena najboljšim mladinskim aktivom v tekmovanju za volitve v skupščino LRS diplome. Delavska mladina tovarne Iskra je dosegla prvo mesto, mladinska organizacija tovarne Inteks drugo, mladinska organizacija tovarne Pletenina pa tretje mesto. Med šolami je dosegel prvo mesto aktiv pedagoškega tečaja, drugo mlekarska šola in tretje industrijska šola tovarne Iskra. Med mladinskimi aktivi podjetij je dosegel prvo mesto aktiv Okrajnega odkupnega podjetja, drugo pa aktiv Okrajnega magazina.

Tovariš Janez Hočevar je na zborovanju govoril o trdnosti in enotnosti jugoslovanskih narodov ter o njihovih sovražnikih. Z zborovanja so poslali maršalu Titu pozdravno pismo, nato pa je mladina odšla na ulice s harmoniko in vzklikala.

Kako je potekalo volilno tekmovanje

Terenski odbori OF v Kranju so v predvolilni razgibanosti tekmovali med seboj v okrasitvi volišč in terena, v rezultatih volitev in v predvolilni razgibanosti.

Mestna ocenjevalna komisija je pregledala na dan volitev na boljša volišča in priznala prvo mesto odboru Sejmišča za 2. volišče volilne enote center. Teren je bil okusno okrašen, ob 9. uri so dosegli 100% udeležbo in v škrinjico brez liste ni bil oddan noben glas. Drugo mesto je priznala OF odboru terena Stošič za 17. volišče volilne enote Rupa, ki je prav tako imel lepo okrašeno volišče, premalo pa so dali povdarka okrasitvi celotnega terena. Ob 8.57 so dosegli 100% udeležbo in v skrinjico brez liste prav tako ni bil oddan noben glas. Tretje mesto pa je dosegel OF odbor Gorenja Sava za 55 volišče volilne enote Stražišče. Volišče z okolico je bilo lepo okrašeno, 100% udeležbo so dosegli ob 8.45 uri, v črni skrinjici pa so imeli štiri glasove.

Predsednik Mestnega odbora OF je na slavnostnem sprejemu 18. marca zvečer razdelil vsem trem odborom lepa darila, ki so bila že ves teden razstavljena v Okrajnem magazinu. Tovariš Brovč Andrej je na tem sprejemu poudaril, da je bila težka izbira, komu prisoditi prvo, drugo ali tretje mesto, ker so se vsi tereni izredno potrudili za dosego čimboljšega rezultata pri volitvah. Prav posebno je pohvalil aktive, ki so delali na 34. volišču volilne enote Planina. To volišče je bilo posebno lepo okrašeno, imeli so razobešene slike kandidatov, slike talcev in slike iz partizanske borbe, niso pa zaključili volitev v zgodnjih dopoldanskih urah. Dalje je pohvalil aktiv iz 18. volišča volilne enote Rupa, 53. in 56. volišče volilne enote terena Stražišče, 6. volišče volilne enote terena center, 45. volišče volilne enote Primskovo in kolektiv socialno zdravstvenih ustanov za najlepšo izložbo v Kranju.

Svečano razpoloženje in visoka udeležba pri nedeljskih volitvah v Kranj - okolici

Ves pretekli teden, prav posebno pa še v soboto, je bilo po vseh voliščih kranjskega okoliškega okraja zelo razgibano. Komisije so pripravljale material, frontovci in mladina so krasili volišča, delavci v tovarnah pa svoja delovna mesta. Ob cestah so bili postavljeni slavoloki in mlaji, zlasti v Visokem, Dupljah, Tupaličah, Češnjevku in drugje. Po hribih je zagorelo mnogo kresov, tako okoli Škofje Loke, Preddvora in Tržiča. Takšne razgibanosti in tolikega števila sodelavcev do zdaj še ni bilo pri nobenih volitvah.

V Škofji Loki je bila v soboto zvečer povorka z bakljado, pri kateri je sodelovalo 1.500 ljudi. Po povorki je igrala godba, pelesali so kola, peli in imeli potem še kulturno prireditev. Ob pol petih zjutraj je bila budnica. Ljudje so že pred 5. uro čakali pred voliščí. Mesto je tekmovalo v okrasitvi volišč, volilni udeležbi in boljšem rezultatu izida volitev s Tržičem, zato so se na to zelo dobro pripravili. Do 7. ure zjutraj so v drugi četrti mesta že imeli 50% udeležbo na volitvah. Volišče Dom slepih v Škofji Loki pa je imelo v tem času že 90% udeležbo. Skupen rezultat na vseh voliščih Škofje Loke je ob 7. uri znašal 40% volivcev. Tri ure pozneje so imeli na vseh voliščih že 86%, a ob 12. uri 92% udeležbo na vseh voliščih. Popoldne pa se je vnela huda borba za čimprejšnjo izpolnitev še preostalih odstotkov udeležbe, da se z uspehom pomerijo s starim tekmecem — Tržičem.

V Tržiču, ki je bil ves v zastavah in zelenju, je ob pol petih budnica dvignila meščane, ki so pohiteli na volišča, katera so bila okrašena kot še nikdar. Godba SKUD-a Ivan Cankar in njihov jazz sta se nato odpeljala na okrašenih avtomobilih v okoliške vasi, kjer so prav tako priredili budnice. Volilna udeležba, ki je znašala ob osmih 48%, je bila samo uro pozneje 75% na vseh voliščih. Še predpoldne je več volišč zaključilo volitve s 100% udeležbo, a nekaj minut po dveh popoldne so imeli v Tržiču 98% udeležbo na vseh voliščih. Samo na enem volišču so volili še zamudnikarji ter prinesli zadnja odstotka k zmagi v napovedanem tekmovanju s Škofjo Loko in Žirem. Kolikšen je bil tokrat patriotizem naših ljudi v Tržiču je dovolj, če omenimo, da je Ribnikar Andrej, star očak iz Bistrice, čakal že ob štirih zjutraj pred voliščem, da bo prvi volil, a Žepič Mihaela pa je kljub bolezni, ki jo drži že tri leta priklenjeno na bolniško postelj vstala to pot in prišla na volišče.

Iz Žirov poročajo, da so na predvečer volitev na okoliških hribih zakurili kresove. Volitve so pričeli z budnico. Med prvimi volivci so bili delavci iz tovarne športnih čevljev, ki so se nato udeležili prostovoljnega dela v tovarni v počastitev volitev. Ob devetih so imeli 45% volilno udeležbo na vseh voliščih, a ob desetih že 75%, dočim so v prvih popoldanskih urah dosegli 92% udeležbo. Ves popoldan je potekel v boju za zadnje odstotke, ki so jih tudi uspešno dobili in volitve zaključili s prav lepim uspehom.

Posebno pa so se izkazali pri volitvah **Sv. Ana nad Tržičem, Letence pri Golniku, Gojzd, Kovor, Okroglo pri Naklem, Malo Brdo in Srednja vas pri Goričah, zdravilišče Golnik, Možjanca, Potoče in Breg pri Preddvoru, volilna enota Fužine—Kokra, tretje volišče v Zalilogu in Bukovici**, kjer so že v dopoldanskih urah volitve 100% zaključili. Mladina iz Železnikov in Poljan je tudi bila že pred deseto uro vsa na voliščih. Pri teh volitvah je prišlo do močnega izraza medsebojno tekmovanje mnogih KLO-jev in samih vasi v tem, kje bodo lepše pripravili volitve in dosegli boljši rezultat, v čemur so se posebno izkazali **v Dupljah**, kjer so imeli najlepše okrašeno volišče v vsem okraju. Na zahtevo volivcev so tu pričeli z volitvami že ob štirih zjutraj. Prva je volila najboljša zadružnica Lukanc Antonija, za njo pa invalidi in partizanske vdove. Volitve so končali z 99% udeležbo. **Na Jezerskem, v Kokri, Trsteniku, Davči** pa so volitve zaključili s 100% udeležbo. Prav lepo volilno udeležbo so imeli še: **Naklo, Predoslje, Preddvor, Sorica, Goriče, Podbrezje, Križe, Visoko in Hotavlje.**

Po volitvah so v več krajih šli volivci skupno na prostovoljno delo. V **Besnici** je delalo na gradnji njihove železniške postaje 30 članov OF, na Kokrici so vaščani pomagali pri posipanju cest, prav tako v okolici Tržiča.

Na nedeljskih volitvah je v kranjskem okoliškem okraju dosežen naslednji volilni uspeh: od 37.209 volilnih upravičencev je izšlo na volišča **35.155 volivcev** ali **97.09%**. **Za kandidate OF** je glasovalo **33 565 volivcev** ali **95.48%**, a v črno skrinjico pa je padlo **4.52%** glasov.

Končni volilni rezultati v mestu Kranju

70. volilna enota Center: glasovalo za **kandidata OF 96.8%**, v skrinjico brez liste 3.2%, skupno je volilo **99.64%**.

71. volilna enota Rupa—Struževo: glasovalo za **kandidata OF 95.5%**, v skrinjico brez liste 4.5%, skupno je volilo **99.5%**.

72. volilna enota Primskovo: glasovalo za **kandidata OF 96.5%**, v skrinjico brez liste 3.5%, skupno je volilo **99.82%**.

73. volilna enota Stražišče: glasovalo za **kandidata OF 92%**, v skrinjico brez liste 8%, skupno je volilo **98.8%**.

Skupno je v Kranju od 10.959 volilnih upravičencev volilo **10.902 volivca** ali **99.48 odstotkov**. Od tega je **glasovalo za kandidate OF 10.388 volivcev** ali **95.29%**, v skrinjico brez liste pa **4.71%**.

Republiška vlada je nagradila najboljše kolektive v Sloveniji

Na predlog Glavnega odbora Zveze sindikatov Slovenije je podelila vlada LR Slovenije za dosežene uspehe pri izpolnjevanju planskih nalog v drugem polletju prehodne tekmovalne zastave in denarne nagrade 21 delovnim kolektivom v naši republiki. Na področju okrajev Kranj so prejeli zastave in denarne nagrade sledeči kolektivi:

Tekstilna tovarna „Inteks", Kranj — 200.000 din;

Tovarna gumijastih izdelkov „Sava", Kranj — 115.000 din;

Tovarna športnih čevljev, Žiri — 125.000 dinarjev;

Okrajno trgovsko podjetje „Prehrana", Kranj-okolica — 25.000 din;

Gradbeno podjetje „Projekt", Kranj — 170.000 dinarjev.

Dokler obdržijo kolektivi prehodno tekmovalno zastavo, nosijo častni naslov: **„Najboljši delovni kolektiv svoje stroke LRS."**

Glavni odbor Zveze sindikatov Slovenije in resorni ministri so podelili prehodne zastave in denarne nagrade prav tako 21 podjetjem v republiki. Na področju okrajev Kranj, so prejeli zastave in denarne nagrade sledeči:

Tovarna kos in srpov, Tržič — 20.000 din;

Tekstilna tovarna „Tiskanina", Kranj — 280.000 dinarjev;

Usnjarna „Runo", Tržič — 20.000 din;

Tovarna čevljev „Triglav", Tržič — 75.000 dinarjev;

Mlinsko podjetje Škofja Loka — 10.000 din;

Gradbeno industrijsko podjetje „Gradis IMM", CO Škofja Loka — 80.000 din.

Dokler obdržijo kolektivi prehodne zastave Glavnega odbora Zveze sindikatov Slovenije, nosijo naziv: **„Zaslužni delovni kolektiv svoje stroke LRS."**

Sprejem Titove štafete v Preddvoru

Ko je sonce po dolgih deževnih dneh prvič obsijalo naše lepe planine in je Storžič zablestel v svoji zimski lepoti, smo v Preddvoru pričakali kranjske gornike, nosilce Titove štafete.

Sprejema so se udeležili zastopniki prosvete, borcev in planincev iz Kranja in šolska mladina ter učiteljstvo iz Preddvora.

Štafetno palico so prinesli s Storžiča in jo v Preddvoru predali alpinistom, ki so jo ponesli na Krvavec in naprej na vrhove Kamniških planin.

Pred Domom prosvete so nosilce štafete pozdravili zastopniki raznih organizacij, ki so izročili pozdrave našemu ljubljenemu maršalu hkrati z zagotovilom, da budno stražimo svojo lepo domovino.

NAKUP SEMEN JE V VSEJ DRŽAVI PROST

V smislu naredbe predsednika Sveta za blagovni promet vlade FLRJ o ureditvi prometa s kmetijskimi pridelki z dne 12. decembra 1950 opozarjamo uprave državnih kmetijskih posestev in ekonomij, kmečke delovne zadruge in individualne kmete, da lahko kupujejo semenski krompir in vse drugo seme na vsem ozemlju FLRJ brez sleherne omejitve.

Invalidi so odločno povedali da so za mir

Invalidi kranjskega okoliškega okraja so manifestativno oddali svoj glas za poslance republiške Ljudske skupščine. Na volišča so prihajali v prvih jutranjih urah, v skupinah in s harmonikami. Svojo državljansko dolžnost so opravili tako, kot so obljubili. Sedemnajst odborov Zveze vojaških vojnih invalidov je ugotovilo do 10. ure dopoldne 100% volilno udeležbo svojih članov. Odbor v Tržiču je do 9.55 ure imel 99.4%, odbor na Jezerskem pa do 8.45 ure 96%. Med prvimi so 100% volili v krajevnih odborih Šenčur, Naklo, Žiri, Goriče in Predoslje.

Člani invalidske organizacije so ponovno odločno povedali, da so trdno povezani z našo pravično borbo za ohranitev miru na svetu, za našo nezavisnost in težko pridobljeno svobodo.

Tekmovanje v počastitev 10-letnice OF

Uspeh februarskega tekmovanja v Iskri

Med proizvodnimi brigadami je v tekmovanju na čast 10. obletnice OF dosegla v „Iskri" v Kranju najboljše uspehe brigada Lavtar Vinka, ki je svoje naloge izpolnjevala s 124%, brigada Beguš Jelice, ki je dosegla 124.7% in Brezovšek Klare s 122.7%, in to ves mesec brez kakršnihkoli neopravičenih izostankov.

Na predlog delavskega sveta pa je začelo tekmovanje tudi med neproduktivnimi brigadami, in sicer v ažurnosti, izkoriščanju delovnega časa, pravočasni nabavi materiala, sklepanju ugovorov itd. Tako ni bilo v tekmovanje zajetih le 56 proizvodnih brigad. Februarsko tekmovanje je šlo kar se da v širino. V knjigovodstvu tovarna Iskra še ni zabeležila tolikšnih uspehov. Bilance, zaključki in raznovrstni plani so bili zaključeni pred določenim časom, pri tem pa je bilo opravljenih 2029 prostovoljnih ur.

Zaradi težkoč, med katerimi je največja pomanjkanje materiala, so delavci montaže in navijalnice delali neproduktivno delo. Poleg tega pa je delo oviralo tudi to, da je 8.4% delavstva v bolniškem stanju. Kljub vsemu temu je bil plan izpolnjen 154.1% po vrednosti, 69.3% po sortimentu in po obsegu 79.2%. Zelo se je izboljšala delovna disciplina, saj je bilo v februarju le 2% opravičenih in 0.14% neopravičenih izostankov. Zvišala se je tudi produktivnost dela posameznika; v februarju pa je bilo proglašenih 71 udarnikov, ki so presegali normo povprečno od 112—117%.

V februarju so imeli dvoje predavanj. Poverjeniki sindikalnih grup pa imajo redne seminarje, na katerih se seznanjajo z najvažnejšimi nalogami. Organiziran je tudi redni sindikalni študij z načrtnim predelovanjem snovi.

Poleg dveh že obstoječih sindikalnih aktivov na vasi so organizirali še dva v Žabnici in Naklem. Organizacijsko najtrdnejši je bil dosedaj aktiv v Žabnici, kjer razen dveh delavk tovarniškega kolektiva sodelujejo vsi. Podjetje bo pomagalo pri nabavi materiala za spomenik padlim borcem. V ta namen so člani sindikata darovali 10.670 dinarjev. Popravili so jim gasilski avtomobil, več motorjev in strojev.

Zelo uspešno je kulturno-prosvetno delo. Člani sindikata sodelujejo pri vseh proslavah, za dekoracijo skrbi risarski krožek, šest članov glasbene sekcije pa obiskuje glasbeno šolo. Dramska sekcija je imela 9 gostovanj, pred katerimi so imeli člani dobro pripravljene politične predvolilne referate. Poleg tega so imeli 36 filmskih predstav, od teh 5 z referati. 90% delavstva je prevzelo individualne obveze, ki so zelo poživele politično delo.

Organiziran je bil gospodinjski tečaj, ki ga obiskuje 30 tečajnic in ga vodi sindikalni odbor menze.

Preko 500 članov poseča dvakrat tedensko tečaj PAZ-a, 80 članov pa se udeležuje tečaja prve in druge skupine za izpite nameščencev v nazive. V februarju so bele izvršene vse priprave za strokovne tečaje delavcev, v katere se je prijavilo 200 članov sindikata.

8. marca je SKUD tovarne daroval AFŽ Stražišče 6.000 din za obdaritev partizanskih vdov. Družini umrlega sodelavca so izročili 4.000 din podpore.

Skupno s stanovanjsko upravo „Iskre" je sindikat preskrbel stanovanje 12 družinam in 7 samcem. Na predlog sindikalne organizacije so se povečali in izboljšali tudi obroki hrane v menzi.

V industrijski in gospodarski šoli je bil osnovan aktiv za pomoč šibkejšim dijakom. S tem in z učenjem po sobah se je učni uspeh dvignil od zadnje konference od 44.47% na 57.76% pozitivnih ocen.

Posebno priljubljena pa sta fizkultura in šah, v katerem so se člani že večkrat pomerili z mlekarsko in tekstilno šolo in vedno zmagali. Tekmovali so tudi v smuku in slalomu in rezultati so bili kar razveseljivi. Tako najdejo člani po uspešnem učenju in delu v raznih panogah fizkulture zabavo in razvedrilo.

Trgovsko podjetje „Prehrana" v Kranju tudi tekmuje

„Prehrana" v Kranju je med najboljšimi trgovskimi podjetji v Sloveniji. Za svoje delo je v drugi polovici preteklega leta dobila prehodno zastavo vlade LRS, 25.000 dinarjev nagrade in naslov „Najboljši kolektiv trgovske stroke v Sloveniji".

Uspehi so plod dela celotnega delovnega kolektiva, ki skrbno izpolnjuje sklepe delavskega sveta in upravnega odbora. Celotni delovni kolektiv se je trudil, da bi dosegel čim večje uspehe, kar pa se jim vsaj v prvem polletju ni posrečilo, saj so polletni plan izpolnili le 97% in podjetje samo je bilo v pasivi.

S prvim julijem drugega polletja je podjetje prizadela reorganizacija, ker se je mesto Kranj ločilo od okolice. S tem so izgubili vse poslovalnice v mestu, plan pa je ostal isti. Sprememba je nastopila tudi v upravi. Z novo reorganizacijo dela, s pravilno razmestitvijo kadra in s tesno povezavo med upravo in sindikalno podružnico je šlo podjetje k novim uspehom.

Zakon o upravljanju gospodarskih podjetij je kolektiv sprejel z velikim navdušenjem. Izvolili so 21 članov delavskega sveta. Uspehi so vidno rastli, saj je bil skupni plan do tretjega tromesečja dosežen za ta čas že 119%. Podjetje „Prehrana" je že v mesecu septembru lanskega leta uvedlo plačevanje po delovnem učinku. Uslužbenci podjetja so z nezaupanjem gledali na ta sklep delavskega sveta, toda z uspehom in veseljem so ugotovili, da se jim plače niso zmanjšale, temveč celo dvignile. Ker je bilo pomanjkanje blaga garantirane preskrbe, so nabavili blago proste prodaje in tako se je razmerje med prosto in garantirano prodajo dvignilo v korist proste prodaje. Podjetje je imelo uspeh, kar je razvidno iz tega, da je bil letni plan v podjetju izpolnjen že 18. novembra.

Podjetje se je krepko borilo za znižanje stroškov. V času tekmovanja za počastitev 10. obletnice OF je kolektiv še bolj pospešil svoje delo in bil pri ocenjevanju Glavnega odbora OF Slovenije v mesecu oktobru na drugem in v novembru na prvem mestu, v decembru pa je dobil pohvalo. Prav tako so kar večkrat po vrsti prejeli prehodno diplomo Mestnega odbora OF v Kranju.

V podjetju imajo vpeljano tekmovanje med posameznimi posvetovalnicami. Največji uspeh v podjetju pa je, da se vse delo vrši kolektivno in si uslužbenci stalno nudijo pomoč pri delu, tako v trgovini, kakor tudi pri transportu.

Upravni odbor sindikalne podružnice, patijska celica in celotni delavski svet posvečajo veliko skrb izobrazbi ter ideološkemu in političnemu dvigu članstva. V zvezi s tem se stalno vrši študij, kjer si uslužbenci pridobivajo znanje za nadaljnje delo, poleg tega pa si tudi politično in ideološko razširjajo svoje obzorje. Člani se udejstvujejo na fizkulturnem polju, veliko navdušenje pa kažejo tudi za šah, saj prirejajo razna tekmovanja med podjetji. Dalj časa so izdajali tudi svoj časopis „Glas Prehrane".

Podjetje „Prehrana" je nastopilo res pravo pot socialistične trgovine, kar se prav posebno kaže po izdani novi uredbi o trgovanju. Vsled tega so prejeli tudi zasluženo priznanje Predsedstva vlade in Glavnega odbora Zveze sindikatov Slovenije.

Alžir.

OZKZ tekmujejo v varčevanju

Splošne kmetijske zadruge so odigrale v preteklem času veliko vlogo pri preobrazbi našega celotnega kmetijstva. Vendar pa moramo ugotoviti, da nekatere od teh zadrug niso posvečale dovolj pažnje posameznim sektorjem gospodarstva, temveč so se vse preveč pečale le s trgovino. Na občnem zboru sindikalne podružnice uslužbencev, zaposlenih v zadružnem sektorju kranjskega okraja, so bile močno ožigosane te napake. Upravni odbori splošnih kmetijskih zadrug rešujejo več stvari le nekam kampanjsko, ne kontrolirajo sklepov in iščejo vse premalo povezave s KLO-ji. Druga napaka pa je, da upravni odbori nimajo postavljenih svojih zadružnih sosvetov ali pododborov, temveč rešujejo stvari brez širokega sodelovanja zadružnikov. Treba je, da se za vsak sektor postavi pododbor treh ali petih članov, kjer bodo zastopniki vsake vasi in katerega predsednik naj bo tisti član upravnega odbora, ki odgovarja za določeni sektor. Ako bodo v zadrugah za vse glavne panoge kmetijstva postavljeni taki pododbori in bodo na teh sejah zadružniki podrobno razpravljali o stvareh, potem ne bo težko na sejah upravnega odbora priti do sklepov.

Najbolj pereče vprašanje po splošnih kmetijskih zadrugah je ravno primanjkovanje lastnih obratnih sredstev. Pri zadrugah so se že v letu 1949 pričele ustanavljati tudi hranilnice in posojilnice. Nekatere zadruge so te odseke prav dobro organizirale. Povsod pa so se pokazali najboljši uspehi v mesecu denarnega varčevanja leta 1949. Toda tudi to je bilo vzeto preveč kampanjsko, saj je znesek vlog, kakor tudi število vlagateljev, ostal ponekod na isti višini, kakor je bil tedaj.

Da se hranilnice pri kmetijskih zadrugah poživijo, je Okrajna zveza kmetijskih zadrug v sporazumu z uslužbenci zadružnega sektorja napravila sklep, da napove tekmovanje vsem kmetijskim zadrugam OZKZ na področju okrajev Celje, Ptuj, Novo mesto in Nova Gorica. Tekmovanje, ki traja tri mesece, in sicer od 1. marca do 1. junija, ima namen zbrati na našem podeželju odvišna denarna sredstva in zagotoviti zadrugam obratni kapital. Od tega imajo vlagatelji, ki imajo denar v hranilnici kmetijske zadruge, dvakratno korist, in sicer imajo denar varno naložen, poleg tega pa se jim ta obrestuje 5%. In zadruga bo imela dovolj lastnih sredstev, s katerimi bo lahko obratovala.

Alžir.

Tudi Partija je ponosna na naše delo

Od 25. februarja do 25. marca so bile v okoliškem okraju redne letne skupščine vojaških vojnih invalidov. Na vseh sedemnajstih odborih je bilo za skupščine veliko zanimanje. Predsedniki posameznih odborov so v svojih poročilih prikazali, da so člani izvršili mnogo dobrega in koristnega dela, člani pa so v diskusiji kritično ocenili poročila. Udeležba članstva dovolj zgovorno pove, kakšno zanimanje imajo invalidi v kranjskem okraju za svojo organizacijo. Skupščin se je udeležilo vsega 1423 od 1700 članov. Prihajali so invalidi iz oddaljenih hribovskih vasi. Člani invalidskih organizacij iz Škofje Loke, Žirov, Šenčurja, Smlednika in Tržiča so zelo ponosni na svoje odbore, saj so za svoje vzorno delo prejeli od okrajnega odbora ZVVI diplome. Krajevni odbor v Žireh pa je dobil še diplomo Glavnega odbora. Tudi drugi dobri odbori so prejeli priznanja in pohvale.

Kakšne naj bodo skupščine, nam daje vzgled dobro pripravljena skupščina v Šk. Loki. Skupščine so se udeležili tudi predstavniki Partije, Armije, Fronte, Zveze borcev, oblasti in Rdečega križa. S svojo udeležbo so izrazili priznanje naši organizaciji. Podpolkovnik JA je v svojem govoru dejal, da bo Armija zvesto čuvala težko pridobljene sadove osvobodilne borbe in spoštovala žrtve padlih borcev in invalidov. Sekretar Mestnega komiteja KPS Škofja Loka pa je med drugim dejal, da bodo invalidi tudi v bodoče deležni vse podpore in pomoči Partije. Tudi drugi manjši odbori se ponašajo z dobrimi uspehi. Člani v Križah so se n. pr. obvezali, da bodo skupno z organizacijo Zveze borcev postavili spomenik padlim borcem. Odbor v Goričah bo organiziral tri študijske skupine; na predavanja pa bodo povabili tudi ostale člane Fronte. Tudi volitev niso prezrli. Na vseh skupščinah so sprejeli obvezo, da bodo 18. marca do 10. ure volili 100%. V Škofji Loki in v Tržiču pa so se celo obvezali, da bodo volili že do 8. ure zjutraj, saj med drugim pravijo, da je treba pošteno odgovoriti na razpisano tekmovanje s strani okrajnega odbora ZVVI iz Maribora. Invalidi v kranjskem okraju pa so dali obljubo, da se bodo z vso vnemo odzvali tekmovanju in ponovno dokazali, da imajo člani invalidske organizacije še vedno vse zaupanje v naše vodstvo in Partijo.

P. J.

Kako pa je v Tržiču ...?

Tako, da so se člani invalidske organizacije na svoji redni letni skupščini obvezali, da bodo s prostovoljnim delom pomagali zgraditi hišo partizanski vdovi Zavrl Frančiški. Vsak član bo prispeval najmanj 10 ur prostovoljnega dela — tako so dejali. Za ideološko politično izobrazbo bodo poskrbeli tako, da se bo vršil redni študij in bodo skušali vključiti vanj vsaj 60% svojih članov. Svojim članom bodo tudi denarno pomagali. Z dobro povezavo z organizacijo Zveze borcev jim je uspelo, da bo ZB v Tržiču razdelila razmeroma sicer skromne podpore, ali tudi ta skrb kaže to, da niso naši borci pozabili na one, ki so poklonili tolikšne žrtve na oltar naše svobode. Vidi se, da so invalidi v Tržiču delavni in skrbijo tudi za dobro povezavo z ostalimi organizacijami.

Zbori volivcev zahtevajo višjo gimnazijo v Škofji Loki

Z letošnjim šolskim letom imamo v Šk. Loki IV. razred višje gimnazije. V razredu je 43 dijakov, ki so v polletju dosegli najboljši uspeh. Med četrtošolci je precej odličnih in prav dobrih dijakov, kar naj bo dokaz, da so v razredu res delovni dijaki. Ti dijaki bi radi nadaljevali s poukom v V. razredu na svoji matični šoli, ker so prepričani, da bodo naslov najboljših dijakov ohranili le na ta način, da bodo še nadalje ostali v dobri domači oskrbi. Vendar se zaenkrat sliši, da z višjo gimnazijo v Škofji Loki ne bo nič. Upamo pa, da to še ni zadnja odločitev.

Pa poglejmo, kako je z višjo gimnazijo v Škofji Loki. Na Škofjo Loko gravitirata dve dolini, Poljanska in Selška. Na območju bivšega škofjeloškega okraja so štiri nižje gimnazije, in sicer: v Škofji Loki, Poljanah, Žireh in Železnikih. Ako pomislimo, da ima škofjeloška gimnazija sama nad 500 dijakov in v vsakem razredu štiri paralelke, nam ne bo težko ugotoviti, da je zahteva po višji gimnaziji za njeno okolico popolnoma upravičena. Trditev, da smo v neposredni bližini Kranja in Ljubljane, ne drži, najmanj pa seveda za naše doline, ki se raztezajo nad 50 km od Škofje Loke. In ravno doline so se postavile na stališče, da je Škofja Loka že od nekdaj njihov prirodni center. Ljudska volja po višji gimnaziji se je prav živo odražala na predvolilnih zborovanjih, kjer se je ljudstvo množično izražalo za višjo gimnazijo v Škofji Loki. Ljudje so pripravljeni storiti vse, da se ohrani višja gimnazija. Pripravljeni so tudi na udarniško delo, prispevek v lesu, denarju itd., če be bilo potrebno. Tudi profesorjev je na gimnaziji v Škofji Loki dovolj. Potrebna bi bila le kaka pomoč v nižji gimnaziji. Ta pa bi se lahko vzela iz osnovne šole. Trenutnih zaprek za potrditev višje gimnazije v Šk. Loki ni. Sliši se sicer pripomba, da imamo višjih gimnazij dovolj. Tudi na to lahko odgovorimo. Ministrstvo za prosveto do danes še ni postavilo dokončne številke za višje gimnazije, to pa pomeni, da bi morali naši dijaki, ki so se odločili za višjo gimnazijo, kljub temu nadaljevati svoje študije v Kranju ali v Ljubljani. Vemo pa, da je tam že vse prepolno, tako v internatih kakor na gimnazijah. Čemu torej delati še večjo gnečo v teh mestih, obenem pa pripravljati dijakom in staršem težave, skrbi in s tem v zvezi slabe uspehe?

Tudi v primeru, da ministrstvo za prosveto uvede kake omejitve za višjo gimnazijo, bi spričo velikega števila kandidatov lahko napolnili vsaj en višji razred s samimi odličnimi in prav dobrimi dijaki.

Živimo v dobi, ko ljudstvo odloča o stvareh. Ali ne bi vse to slabo učinkovalo na ljudsko voljo? Poleg vsega tega je treba upoštevati še to, da bi mladina višje gimnazije poživela kulturno življenje v Škofji Loki. To smo imeli priliko opaziti že v letošnjem letu, ko je uprizorila igro „Pogumni krojaček". Pa tudi pri ideološki preobrazbi našega mladega naraščaja bi višja gimnazija nedvomno doprinesla svoj delež. Vemo namreč, da dijaki nižje gimnazije še niso zreli za ideološka vprašanja, dočim višješolci to že razumejo in se aktivno vključujejo v našo socialistično stvarnost. Ta mladina bi vplivala tudi na odrasle, ki tudi še niso socialistično zgrajeni. In končno: ne povračajmo se v dobo predaprilske Jugoslavije, v dobo birokratizma, ko je bil višji študij privilegij višjih slojev in so bili delovni ljudje prikrajšani za te ugodnosti. Na podlagi vsega tega in upoštevajoč dejstvo, da ima Škofja Loka že lepo tradicijo na šolskem polju, upamo in trdno pričakujemo, da ne bomo naleteli na gluha ušesa pri prosvetni oblasti in da nam bo višja gimnazija potrjena.

P. T.

In vendar imamo nov most...

Morda je več kilometrov dolga in raztresena vas Kokra vzrok, da je vas tako slabo povezana. Posamezne kmetije in zaselki ležijo po hribih, oddaljeni med seboj uro hoda. Le ob nedeljah se ljudje srečujejo.

Že dokaj časa vlada spor med vaščani Spodnje in Zgornje Kokre glede zidave zadružnega doma. Določena lega doma ni po volji vsemu prebivalstvu in ta nesporazum zadržuje gradnjo doma, ki so mu postavili le temelj.

Prav taka razcepljenost se je pojavila med vaščani pri obnovi porušenega šolskega mostu. Kljub pripravljalnemu materialu se delo dolgo časa ni pričelo, ker so hoteli nekateri imeti nov, večji in močnejši most povsem na drugem mestu, kot je bil sedanji.

(Nadaljevanje na 3. strani.)

Ogled muzejev v Železnikih in Škofji Loki

Pred nedavnim je 20 Jeseničanov, ki se zanimajo za ureditev muzejev, obiskalo Železnike in Škofjo Loko. O tem nam sami pišejo:

V Železnikih nas je pričakoval predsednik KLO in predsednik zadruge tov. Niko Žumer, ki nam je razkazal stari plavž — spomenik železarske preteklosti Železnikov. Tov. Žumer je mimogrede omenil, da je za obnovo tega spomenika dala jeseniška železarna znaten znesek.

Po ogledu starega plavža smo si ogledali tehnični muzej v Spodnjih Železnikih. Videli smo razvoj železarstva večih stoletij. Zlasti nam je ugajal miniaturni plavž, fužine in vigenci. Tovariš je potegnil za vzvod in fužine so začele „obratovati", plavž je „zagorel", zapuhali so mehovi na ognjiščih vigencev in kladiva so udarjala. Na stenah muzeja visijo velike slike nekdanjih Železnikov, stare valjarne na Jesenovcu, kovačnice in vigenci, na mizah pa je razstavljeno in označeno staro orodje, orodje in dokumenti iz davnih let. Med ogledom nam je tov. Žumer pripovedoval o razvoju železarske obrti v Železnikih, o lastnikih nekdanjih plavžev, fužin in kovačij, kjer je ob času polnega obratovanja delalo okrog 3000 ljudi. Pogoji za razvoj nekdanjega železarstva v Železnikih so bili ugodni. Rudniki v Dražgoški gori in na Ratitovcu so dajali rudo, obširni gozdovi pa oglje, pa tudi delovna sila je bila cenena in povzročala le neznatne stroške. Šele z nadaljnjim tehničnim razvojem železarske industrije, ki je pričela Železnikom konkurirati, in z odročnostjo Železnikov od prometnih zvez je začel železarski razvoj v Železnikih hirati.

Ko smo si ogledali muzej v Železnikih, smo se zbrali železniški in jeseniški kovinarji v njihovi zadružni menzi. Predsednik MLO Jesenice tov. Matevž Kolar je pozdravil železniške kovinarje in jih povabil na ogled bodočega železarskega muzeja na Jesenicah. Tov. prof. Baš je poudaril pomen takih izletov, kjer se spoznavamo med seboj, se učimo in izpopolnjujemo. Tov. Žumer pa je dejal, da se bodo Železnikarji prav radi odzvali vabilu Jeseničanov. Nato smo se poslovili in se odpeljali v Škofjo Loko.

V Škofji Loki smo si ogledali Mestni muzej. Sprejel nas je tov. Plestenjak, ki nam je razkazal razstavne prostore in predmete. O vsem, kar smo videli, nam je podrobno razlagal prof. Baš.

Muzej v Škofji Loki je predvsem narodnopisni muzej, ki prikazuje nastanek in razvoj različnih obrti v fevdalni dobi na ozemlju med Poljanščico, Soro in Savo. Zato je tamkajšnji muzej pomembna kulturna ustanova v Sloveniji. Naš ogled muzeja je bil samo bežen. Potrebno bi bilo, da bi človek ogledoval razstavljene zgodovinske stvari vsaj nekaj dni.

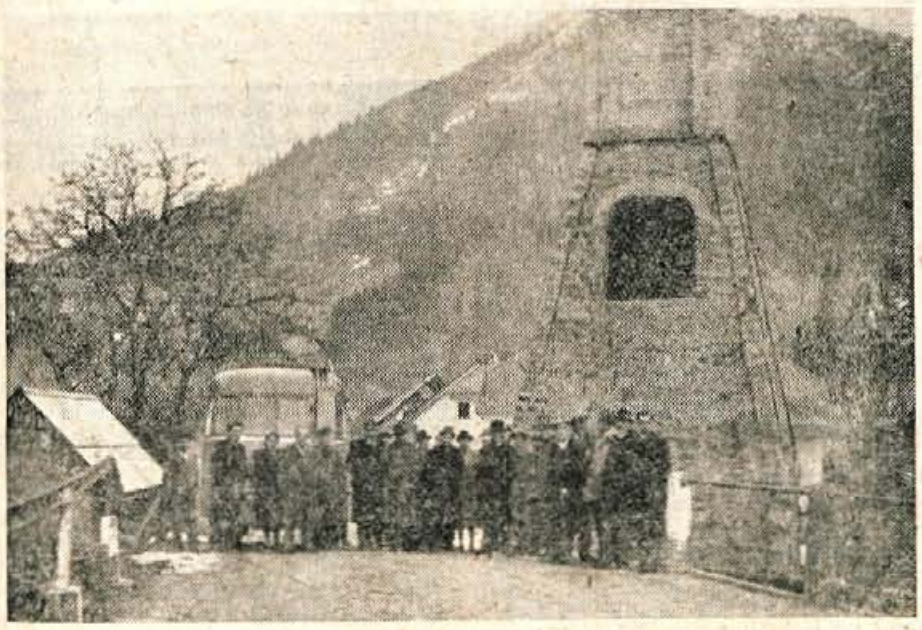

Gostje pred starim plavžem v Železnikih

Rade Pavčič:

V pomlad

Rahló je odgrnilo sonce meglene tančice,
pobožalo hribov vrhove in zdrknilo v vas.
Devójka s planine razkrije zbledeli obraz;
smejé si utrga na travniku prve cvetice.

Pred njo se razgrinja snežno pobočje,
za njo se dolina zavija v meglico.
Sonce dekletu je dahnilo v lice rdečico,
vsa srečna se dnevu posmeje sladkó in otročje.

Veselje je v njenih mladostno žarečih očeh
in sreča v pojočem je srcu in njen je korak
ko dih ves tih in ko pesem ljubezni mehak.

Pomlad je sred zime poslala ljubeče pozdrave,
v prsi vsadila ljubezen in čar hrepenenja;
v človeku vzbudila željó do življenja.

Ujetnik

Iz spominov na „Gorenjski odred"

Nekega zimskega dne leta 1943. — bilo nas je skupno s komandirjem 16 — smo zapustili že v zgodnjih jutranjih urah svoje toplo ležišče pri Sv. Barbari v prostorni hiši in v hlevu pridnega gospodarja. Nenadni pohod je povzročila novica, da se bo tekom dneva selila skupina 9 graničarjev iz Svete Katarine preko Medvod v Št. Vid nad Ljubljano po globoko zarezani Lučniški grapi.

Hud mraz nas je podil proti Lučniški cesti, ki smo jo prekoračili in se povzpeli na nizek grič poleg ceste, kakih 20 m visoko. Zavzeli smo položaje, čakali z otrplimi ušesi sovražnika in si greli roke. Ker je računal na daljše čakanje, je odredil tov. komandir Tomaž, da nam prinesejo kosilo na položaje.

Nekako ob 11. uri smo zaslišali cvileče škripanje voza. Tiha komanda nas je položila na mrzla tla, lica pa so čutila mrzla kopita pušk in mitraljeza. Na škripajočem vozu je sedel poleg voznika — otroka, nemški vojak-graničar, za vozom pa smo zagledali še dva, nato še enega... Moje štetje je prekinil glas komandirja in ropot mitraljeza. Čez nekaj trenutkov nato se je dvignil junaški komandir, dal komando za juriš in se med prvimi pognal proti cesti, kjer so sem ter tja begali graničarji. Izpod malega mostu je stopil prestrašeni nemški vojak z dvignjenimi rokami, ponavljajoč nekakšne slovenske besede. Vsi smo takoj obstopili voz, na katerem je bila naložena oprava 9 vojakov. Dosegli smo svoj namen. Z ujetnikom in vozom smo se pričeli umikati proti Sv. Barbari, kajti napadeni so takoj dobili pomoč in nas pričeli zasledovati. Vsled strmega klanca smo bili primorani izprazniti voz in naložiti plen in 3 puške na pleča. Ko je zasledovanje prenehalo, smo si privoščili počitek. Ujetnik nam je takoj ponudil še jugoslovanske cigarete in domačega žganja. Odpravili smo se dalje in opazili, da prihaja naproti kurir z mrzlim kosilom. Ponudili smo kos pečenke in kruha tudi ujetniku, ki so se mu svetile svetle oči, v katerih je bilo čutiti globoko razočaranje. Hvaležno je sprejel kosilo in ga s slastjo pojedel. Srečno smo prišli v četo, toda pod pritiskom številnih sovražnikov smo se morali umakniti na nove položaje in v taborišče. Ujetnik nam je pri umiku rade volje sledil, pomagal v kuhinji in nam tudi pozneje ob pohodih želel obilo uspeha. Spomnil se je svoje družine, žene in otrok in jim z našim dovoljenjem napisal pismo, v katerem je bilo med drugim zapisano: „Sem ujetnik, toda gospodje so z mano zelo dobri!" Z žalostjo je spejel novico, da ga moramo poslati na Primorsko. Poizvedoval sem pozneje po njem in zvedel, da je srečno dočakal osvoboditev v neki delavnici in se med prvimi vrnil k svoji družini. Tako ravnanje našega vojaškega in partijskega vodstva je bilo dokaz kulturnega ravnanja z vojnimi ujetniki in upam, da preživeli ni molčal in je lahko tolmačil moralno stran partizanske vojske vsem, ki so govorili o „razbojniški bandi".

J-o

Izvoljen je bil svet zveze pionirjev za okraj Kranj-okolica

V nedeljo 4. marca so se zbrali v Kranju delegati krajevnih pionirskih svetov, da izvolijo svoj okrajni pionirski svet. S tem je delo okrajnega iniciativnega sveta prenehalo. Delo je prevzel novi odbor. Udeležba ni bila ravno najboljša, značilno pa je, da so prišli v lepem številu iz najoddaljnejših krajev.

Poročilo o delu iniciativnega odbora, ki ga je podala tajnica tov. Vodnik Tončka, je pokazalo lepo sliko dejavnosti pionirskih svetov v okraju. Do sedaj je bilo ustanovljenih 55 pionirskih svetov z 250 interesnimi krožki, ki združujejo 3599 pionirjev. Največ interesnih krožkov je kmečko-gospodarske narave (32 šiviljskih, 20 sadjarskih, 5 čebelarskih, 6 gozdarskih, 9 vrtnarskih, 4 mizarski, 3 čipkarski, 2 krojaška, 2 pletarska itd.), skupno 95 gospodarskih krožkov. Na drugem mestu so kulturno-izobraževalni krožki (22 pevskih, 29 igralskih, 2 kulturna, 23 šahovskih, 6 izobraževalnih itd.), skupno 85. Tem sledé telesnovzgojne skupine, ki jih je 46. Po številu so na zadnjem mestu tehnične skupine, ki jih je 24. O dejavnosti teh skupin so poročali posamezni delegati. Kjer niso znali dati prave vsebine delu tem krožkom, se pojavljajo še vedno nekdanje težave, da krožki namreč niso privlačni in da ne nudijo otrokom pravega razvedrila. Najlepše delajo mizarski in šiviljski krožki v Predosljah, v Retečah in Godešiču tehnični, v Bukovščici sadjarski, v Savodnju pevski, v Mavčičah in v Deškem vzgajališču v Smledniku lutkarski, v Tržiču šiviljski, pri Sv. Ani gozdarski itd.

Delegati so povedali tudi o težavah: da ni dovolj igrišč, da nimajo zemljišč za pionirske drevesnice in gozdove, da jim primanjkuje mizarskega in tehničnega orodja, in v podobnem.

Zanimiv je bil tudi razgovor o vzgojni funkciji pionirske organizacije, ker ponekod starši z zastarelim mišljenjem še vedno ne razumejo pomena pionirske dejavnosti svojih otrok. Zastopniki posameznih organizacij so navajali, kako so pri njih prebrodili take in podobne težave.

Lepo sliko dejavnosti starešinskega pionirskega sveta je prikazal delegat iz Kovorja, ki je povdaril, da za prijetno pionirsko delo in razvedrilo skrbe vse množične organizacije. Predsednik IO OLO tov. Babič je bil mnenja, da mora imeti vsaka pionirska delovna skupina določen delovni smoter in da mora njihovo delo pokazati uspehe, sicer se izrodi v igračkanje, ki odbija pionirje od organizacije. Ti delovni uspehi bodo tudi vzpodbuda za starše. Živahna razprava se je razvila tudi o disciplini in še o nekaterih vzgojnih vprašanjih. Skupščina je izrekla misel, da je treba čim prej osnovati Društvo prijateljev otrok, ki naj bi povezalo vse ljudi, ki se zanimajo za vzgojo mladine, nakar je bil izvoljen okrajni svet.

KAJ JE SKLENILA OKRAJNA SKUPŠČINA SVETA ZVEZE PIONIRJEV?

Prvič: v krajih, kjer še ni pionirskih svetov, je treba te čim prej ustanoviti. Povsod pa je treba Svete okrepiti z delovnimi državljani, da bo pionirska organizacija res živa in delovna. Seje Svetov naj bodo vsaj enkrat mesečno. Zapisniki pa naj se dostavljajo do 3. v mesecu okrajnemu svetu zveze pionirjev v Kranju.

Drugič: Sveti zveze pionirjev naj skupno z množičnimi organizacijami preskrbe prostore za pionirske sobe, za igrišča, drevesnice in pionirske gozdove, da bodo imeli pionirji svoje stalne prostore za razvedrilo in delo. V okviru tekmovanja za 10. obletnico OF naj te prostore pripravijo do 27. aprila.

Tretjič: delo skupin bo le takrat uspešno, kadar bodo imeli pionirji dobre in zveste vodje interesnih skupin. Zato naj sveti posvete vso pozornost izbiri vodij posameznih krožkov. Prosvetni delavci naj sodelujejo ali kot vodje posameznih skupin ali pa s pedagoškim usmerjanjem krožkov, ki jih vodijo nepedagogi.

Četrtič: Sveti naj skrbijo, da bo delo v krožkih izviralo iz pogojev in potreb kraja, da bodo krožki aktualni in da bodo ustrezali željam in potrebam otrok. Posebno skrb je treba posvetiti ustanavljanju kmetijskih in strojnih krožkov v kmečkih predelih, zlasti pa pri kmečkih zadrugah.

Petič: Sveti bodo nudili pionirjem tudi več prijetnega razvedrila. V ta namen bodo organizirali izlete, v prvih pomladnih dneh bodo slavili prihod pomladi z rajanjem v gozdu, skrbeli bodo za dobro mladinsko literaturo, in podobno.

Šestič: snujejo naj se društva prijateljev otrok, ki naj z vzgojnimi predavanji dvigajo delo doma in povezujejo vse organizacije v skrbi za lepše življenje otrok.

Roditeljski sestanek v Železnikih

Pretekli teden je bil na nižji gimnaziji v Železnikih zopet roditeljski sestanek. Iz poročila ravnatelja gimnazije je bil razviden zadovoljiv uspeh učencev in dijakov. Učenci v gospodarstvu so sicer v prvem polletju dosegli nekoliko slabše uspehe, toda te bodo, kakor kaže, popravili. Resno naj se zavedajo učenci in učenke, da ne bo nikomur mogoče brez nižje gimnazije ali najmanj dveh razredov nastopiti obrtniške učne dobe.

Na nižji gimnaziji bodo letos dijaki prvič opravljali maturo. To bo vsekakor za vse velik praznik. Kljub temu, da statistični podatki niso govorili o slabih ocenah učencev in dijakov, je vseeno treba spregovoriti o disciplini. Nedisciplineranost se je razpasla kakor kuga in vprašanje, kako naj se ta bolezen odpravi, je resno. Otrokovemu neuspehu v šoli so mnogokrat krivi starši sami, kajti kjer roditeljem ni do tega, kakšen uspeh dosega otrok v šoli, tam učenec nazaduje.

Treba je, da starši spoznajo nujnost povezave in pomoči šolstvu ter usmerjajo otroke k učenju in delu. Naj bi jim bila prva skrb, kaj otrok dela in kako napreduje v šoli.

Poglejmo še najmanjše v vrtcu.

Za 8. marec so napravili malčki svojim materam prav lepo presenečenje. V prostorih vrtca dr. Valerije Strnadove so priredili skromno proslavo in sami izvajali spored, ki sicer ni bil tako bogat, vendar zelo prisrčen. K proslavi so bile povabljene matere in zastopstva; vsi ti so bili ob zaključku lepo pogoščeni z dobrim prigrizkom.

Kaj delajo v IZUD-u Ivana Cankarja Sv. Duh-Virmaše pri Škofji Loki

Da ne bi bile nedelje v zimskem času predolge, je društvo poskrbelo, da so vsako nedeljo nastopili s kako igro. Tako je gostovala kulturna sekcija iz Dupelj z igro „Morje" in sekcija iz Gorenje vasi—Reteč z veseloigro „Žalujoči ostali". Pod vodstvom tov. Rožanca je domače društvo 11. marca odigralo Jurčičevega „Desetega brata". Igra sama je bila odigrana še kar dobro. Tudi kulise so bile zelo okusne in dobro pri-

(Nadaljevanje na 4. str.)

Preddvor je dobil lutkovno gledališče

V tekmovanju za 10. obletnico OF se je v okviru pionirske organizacije predstavil lutkovni oder v novi opremi. Dne 4. marca si je javni nastop ogledala tudi republiška ocenjevalna komisija.

Prireditev je bila v sindikalni dvorani Lesnega podjetja v Preddvoru. Že pred predstavo je bila dvorana zasedena. Z iskrečimi očmi je sledila mladež predstavi, vmes pa sta izmenoma igrala dijaka iz Mladinskega doma. Ta lutkovna panoga umetniškega udejstvovanja je še posebno na podeželju malo znana. Organizatorji se borijo z velikimi začetnimi težavami. Dokaz temu je tudi dejstvo, da se je na Gorenjskem prijavilo k tekmovanju le troje odrov: Jesenice in Primskovo z visečimi lutkami in Preddvor z ročnimi. Želeli bi, da se v bližnji bodočnosti priredi tečaj za igralce. Ljubezen do dela in navdušenje mladine za prikazovanje predstav v tej obliki je porok, da se bo začeto delo nadaljevalo in izpopolnjevalo.

IN VENDAR IMAMO NOV MOST ...

(Nadaljevanje z druge strani)

Poteklo je precej časa, preden se je posrečilo predsedniku KLO, da je izposloval pri upravi kamnoloma prevzem gradnje novega mostu in kanalizacije osnovne šole. Delavci kamnoloma so svojo nalogo vestno izvršili. V nekaj tednih je bil postavljen nov most, v šolskih prostorih pa se je pojavil bel porcelanast umivalnik.

Da imajo danes vaščani širok in odporen most in njihovi otroci v razredu pitno vodo, je predvsem zasluga predsednika KLO v Kokri, ki je neštetokrat meril pot v Kranj in nazaj, da je svoj namen dosegel.

-ca-

TEDENSKA KRONIKA

Muhasta zima. Letos zima kar ne more da vzame slovo od nas. Že smo mislili, da dobimo spomladansko vreme, ko je na prvi spomladanski dan 21. t. m. ponovno zapadel sneg.

Pred okrajnim sodiščem v Kranju se je 2. marca zagovarjal čevljar **Perko Jože** iz **Sebenj pri Križah**. Omenjeni je v decembru preteklega leta prejel od podjetja „Obutev" v Kranju usnje za izdelavo 100 parov čevljev. Od tega je prikril za osebne namene 1.95 kg okrajcev, 4 kg vratu, 1.75 kg krupona, 20 dm² črnega dulboksa, 40 dm² svinjine, 18 dm² rujavega dulboksa, 105 dm² cepljenca, en par čevljev, en par krojenih gornjih delov, za en par ženskih čevljev dulboksa in dva para čevljev, ki jih je prodal. To mu še ni bilo dovolj. Da je pridobil več usnja, je izdelal vse čevlje manjše, poleg tega pa še 50% slabše, kakor je bilo določeno po naročilu, kar je ugotovila strokovna komisija. V tem primeru bi trpelo škodo zopet delovno ljudstvo, ki bi izdelke kupilo za kvalitetne, v resnici pa bi odgovarjali polovični vrednosti. Zato je kazen 6 mesecev odvzema prostosti pravična, ker ne bomo dopustili, da se na račun delavcev okorišča o podobni zajedalci.

*

Drug primer imamo s čevljarjem **Poljanec Francem** tudi iz **Sebenj**, ki je od prejetega usnja utajil za 11 parov čevljev gornjih delov, 16 kg vratovine, 2 kg cepljenca in 3.50 kg kruponov za podplate. Vseh 150 parov čevljev je izdelal slabo in manjše številke, pri čemer je pridobil zgoraj navedeno količino usnja. Dejanje samo je v času borbe za kvalitetno obutev družbeno škodljivo in zasluži najstrpžjo kazen, ki mu jo je sodišče prisodilo s 6 meseci odvzema prostosti in 10.000 dinarji denarne kazni.

*

Posestnik **Stenovec Andrej** iz KLO **Smlednik** je lastnik 17 ha zemlje, od katere je 6.40 ha orne. Iz njegovih lanskoletnih oddaj je razvidno, da s to zemljo slabo gospodari. Ne vlaga nikakršnega truda, da bi se stanje izboljšalo in misli, da je dovolj, če pridela le toliko, kolikor nujno potrebuje za svoje preživljanje. Dokaz temu je dejstvo, da je od predpisanih 1643 kg žita oddal le 517 kg, od 1600 l mleka pa 11 litrov, kljub temu, da je imel dve kravi in bi v obeh primerih oddaji lahko zadostil. S svojim malomarnim gospodarjenjem je škodoval prehranbenemu skladu in na tak način odtegoval garantirano preskrbo našemu delavstvu. Zato mu je sodišče upravičeno odmerilo kazen 20.000 dinarjev, ki naj bo njemu in podobnim, ki predpisov obveznih oddaj ne smatrajo za državljansko dolžnost, opomin za nadaljnje delo.

LJUDSKA INSPEKCIJA NA TERENU RUPA TEKMUJE

Dne 2. marca so se sestale vse skupine ljudskih inspektorjev na terenu Rupa. Člani mestne komisije za LI pri IO OF, ki je obenem vodja na terenu Rupa, jim je raztolmačil uredbo IO OF Slovenije, nakar so imeli živahno posvetovanje. Izkušnje so pokazale, da nekateri še danes ne vedo za pomen LI, kar je razvidno iz tega, da je skupina, ki je prišla preverjati napake v „Elektrotehno", naletela na nerazumevanje. Da bo delo LI še boljše, so si postavili terensko komisijo LI, ki bo po navodilih mestne komisije pri IO OF vodila in upravljala delo posameznih skupin na terenu.

Postavili so si tromesečni plan dela; med drugim so določili tudi mesečna posvetovanja v obliki množičnih sestankov, na katerih bodo skupno z ljudstvom reševali razne probleme terena in vsega mesta. Tedensko bodo imeli dežurno službo v terenski pisarni, kjer bodo sporazumno z MO OF sprejemali pritožbe in predloge. S tem se bo ljudstvo spoznalo z nalogami ljudskih inspektorjev. Napovedali so tudi tekmovanje drugim terenom na območju mesta Kranja.

T. J.

PREGLED CEN OD 10. DO 19. MARCA NA KRANJSKEM TRGU

		privatni sektor:	socijal. sektor:
česenj	kg	450.—	—
čebula	„	200.—	—
krompir	„	30.—	20.—
fižol	„	80.—	—
jabolka	„	80.—	—
mast	„	500.—	450.—
slanina sveža	„	420.—	—
meso svinj. suho	„	450.—	320.—
maslo surovo	„	600.—	450.—
jajca	kom.	15.—	12.—
med	kg	—	430.—
moka bela	„	150.—	—
moka ajdova	„	105.—	—
sladkor krist.	„	500.—	420.—
zelje kislo	„	30.—	25.—
motovilec	„	80.—	50.—
cvetača	„	—	14.—
rdeča pesa	„	—	14.—

SPOMINSKI DNEVI

26. marca 1868. rojen A. M. Gorki.
27. marca 1941. Ljudstvo zrušilo vlado Cvetković—Maček.

DEŽURNA SLUŽBA

Od 24. marca dalje skozi ves teden ima dežurno službo pri Svetu za zdravstvo mesta Kranja in Kranj-okolice dr. Pance Pavel, tel. 351. Obiski na dom naj se prijavijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo dežurni zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

GLEDALIŠČE

Sindikalna podružnica Prešernovega gledališča v Kranju

Nedelja, 25. marca ob 16. uri pravljična igra Pavel Golia: „Jurček".

Ponedeljek, 26. marca ob 16. uri, pravljična igra Pavel Golia: „Jurček".

Kino

„Storžič" Kranj: 23. do 26. marca, amer. film „Zaradi njega"; 27. in 29. marca, francoski film „Skrivnost".

Svoboda" Stražišče: 23. do 26. marca, sovj. film „Daljna nevesta".

Škofja Loka: 23. do 26. marca, ameriški film „Major in frklja".

„Predilec" Trata: 24. in 25. marca amer. film „Zvezde gledajo z neba".

Tržič: 23. do 25. marca, angl. film „Srebrno ladjevje"; 28. in 29. marca, poljski film „Obmejna ulica".

mali oglasi

Klavirsko harmoniko z 32 basi in kovčkom prodam. Naslov v upravi lista.

Prodam dobro ohranjen „Singer" šivalni stroj. Na ogled vsak dan od 16. do 20. ure pri Kralj Angeli, Gorenja Sava 17.

Dober radio aparat, prodam. Naslov v upravi lista.

Kupim „perle", lepe, dobro ohranjene. — Ponudbe na upravo lista.

Štiristanovanjsko hišo v Kranju zamenjam zaradi onemoglosti z manjšo, po možnosti z vrtom. Pojasnila v Gorenjski tiskarni Kranj.

Zdravnik v Kranju sprejme gospodinjsko pomočnico s 1. aprilom. Naslov v upravi lista.

Kuhinjsko pomočnico srednjih let iščem za delo pri gostinskem obratu. Naslov v upravi lista.

Prodam klavirsko harmoniko z 80 basi. Naslov v upravi lista.

Preklicujem veljavnost izgubljene kolesarske izkaznice, štev. tablice 18158 na ime Roblek Franc, Bašelj pri Predvoru.

V noči od 3. do 4. marca so bili v KLO Smlednik izdani plakati, ki ne odgovarjajo resnici in kdor bo o teh še nadalje govoril, se bo moral sodnijsko zagovarjati.

Dopisujte v „Gorenjski glas!"

Še nekaj iz Besnice

V zvezi s precej težkimi prehrambenimi problemi, ki že nekaj let ovirajo razvoj v boljše življenje, je brez dvoma tudi štednja z živilskimi nakaznicami. V mesecu marcu je bilo odrezanih nekaj živilskih nakaznic tistim, ki so klali prašiče. Toda Besničani, ki so vedno izjeme, so tudi tu prišli v spor.

Tako so se n. pr. ženske iz Sp. in Zgornje Besnice zgovarjale v trgovini železniških delavcev na Gorenji Savi o tem, kakšne debele prašiče so klale nekatere, pa še celo po dva, pa da so vseeno dobile živilske nakaznice. Seveda pa se je to zvedelo tudi na okrajnem odboru. Potem pa je bil KLO vse, samo ne „ljudski".

Ali je tovarišica Jane Marija iz Zg. Besnice upravičena, da prejema živilske nakaznice, ko pa se je hvalila, da je doma zaklala 200 kg težkega prašiča? Sprašujemo se, kdo ima prav: ali ona, ali pa KLO? Pa še nekaj. Besničanom ni dovolj, če KLO nekaj ukrene po nalogu OLO-ja, temveč takoj pošljejo nekoga po informacije na ministrstvo v Ljubljano. Naj vedo vsi tisti, da ni treba nepotrebnih stroškov. Tisti, ki se radi pobahajo s svojimi prašiči, pa naj vedo, da zaradi ene ali dveh kart ne bodo uničeni, kot mislijo.

Kako pa je s Kmetozo v Besnici? Zadnje čase preživlja precej težko krizo, čemur pa ni krivo le vprašanje prostorov. Moj predlog bi bil, da bi KLO Besnica napravil pregled prostorov ter določil prostor za pisarno Kmetijsko zadrugo nekje ob cesti, da bi ljudje vedeli, kje so pravzaprav ti prostori. Čas je, da se Besničanom posveti pred očmi in da v prihodnje ne bodo več počenjali neumnosti.

FIZKULTURA in SPORT

FD „LOČAN" (Škofja Loka) : SK „GREGORČIČ" (Jesenice) 4 : 1 (3 : 0)

V nedeljski prijateljski nogometni tekmi na čast 10. obletnice OF je domači „Ločan" premagal ligaško moštvo „Gregorčiča" iz Jesenic s 4 : 1 (3 : 0).

PRIČELA SE JE NAMIZNOTENIŠKA LIGA SLOVENIJE

Namiznoteniško prvenstvo Slovenije, ki se igra po sistemu lige, se je pričelo v preteklem tednu. V tem tekmovanju sodelujejo tudi vse tri ekipe kranjskega Železničarja in sicer: moška v prvi ligi, poleg pa še ženska in mladinska ekipa. Kranjčani so že v prvih nastopih dosegli prve zmage: v Ljubljani Železničar Kranj : Železničar Ljubljana moški 7 : 3 in v Radovljici Železničar Kranj : Radovljica — mladinci 6 : 4. Ženska ekipa iz Kranja še ni pričela tekmovanja. V prvem nastopu se bo srečala z ekipo Radovljice. V nedeljo 25. marca dopoldne bo v Kranju odločilno srečanje za prvaka I. moške lige med Triglavom in Železničarjem iz Kranja. Gostje so favoriti, vendar pa tudi v namiznem tenisu velja, da je žogica okrogla! Zato vabimo vse prijatelje bele žogice, da si to zanimivo tekmo ogledajo in podprejo domače igralce.

Oglasi!

Urad za cene na Poverjeništvu za trgovino in preskrbo OLO Kranj-okolica obvešča pridelovalce kmečkih proizvodov, da državna odkupna in trgovska podjetja, kakor tudi kmečke zadruge, lahko odkupujejo proste presežke kmečkih pridelkov po sledečih najvišjih prostih odkupnih cenah: ajda 50.— din za kg, proso 30.— din za kg, koruza v zrnu 40.— din za kg, repa 2.— din za kg, jabolka sveža izvozna 50.— din za kg, jabolka sveža konzumna 40.— din za kg, jajca kokošja 8.— din za kom., mast svinjska 400.— din za kg, čebula 100.— din za kg, fižolIa 50.— din za kg, fižol IIa 40.— din za kg, fižol IIIa 30.— din za kg, surovo maslo 300.— din za kg, kuhano maslo 350.— din za kg, mleko 12.— din za liter, slama ovsena 4.— din za kg, seno sladko 12.— din za kg, jabolčnik 2.— din za vsak % alkohola, motovilec 30.— din za kg, solata berivka 20.— din za kg, solata glavnata mehka 20.— din za kg, beluše (špargelni) 80.— din za kg, špinača 15.— din za kg, radič zeleni 16.— din za kg.

Gornje cene so najvišje, po katerih sme odkupno podjetje plačevati navedene proizvode pri pridelovalcu in veljajo samo za najboljše blago. Za blago slabše vrste plačuje odkupno podjetje primerno nižje cene. Izjema od gornjega velja samo za motovilec, solato, beluše, špinačo in za zeleni radič, za kar sme odkupno podjetje prekoračiti zgoraj navedene cene za največ 10%, če gre za res posebno dobro kvaliteto. Odkupne cene za zgoraj navedeno blago veljajo **do nadaljnjega** in samo za odkupe na področju MLO Kranj in OLO Kranj-okolica. Če kupi potrošnik neposredno pri pridelovalcu zgoraj navedene ali pa tudi druge kmečke pridelke, potem gornje cene niso obvezne. V takem primeru je prodajna cena stvar dogovora med kupcem in proizvajalcem in se torej formira popolnoma prosto. Urad za cene bo v bodoče na temelju pooblastil z ozirom na tržno situacijo, letni čas in po potrebi gornje cene izpreminjal, prav tako pa bo tudi izpreminjal in dopolnjeval seznam predmetov, ki pridejo v poštev za prosti odkup. Priporočamo vsem kmečkim delovnim zadrugam, kakor tudi privatnim pridelovalcem, da se poslužujejo gornjih možnosti. Odkupna podjetja bodo dala interesentom vsa potrebna pojasnila.

ŠAH

Prireja: ing. Boris Sikošek

V otvoritvi ni priporočljivo poseči zgodaj v igro z damo. Navando se poskus ponesreči. Z damo smemo v prvih potezah otvoritve igrati le takrat, kadar nam je uspeh zagotovljen. Videti moramo popolnoma jasno ves razplet kombinacij, ki nas morajo direktno voditi do cilja. V nasprotnikovem taboru moramo napraviti zmedo, raztrgati ves sistem obrambe in razbiti figure tako, da je skladno sodelovanje vseh figur onemogočeno.

V eni izmed simultank dr. Aljehina je poskusil njegov nasprotnik zaigrati na ta način. Kakšen je bil konec, bo pokazala partija. Aljehin je v simultanki videl več.

Beli: dr. Aljehin — Črni: Amater

1. e2—e4, e7—e5 2. Sb1—c3 (Tako otvoritev imenujemo dunajska igra, ki nikakor ni tako miroljubna, kakor se zdi na prvi pogled. Ravno najhujši napadalci jo radi igrajo) Sb8—c6. 3. Lf1—c4, Lf8—c5. (Ta poteza je sumljiva, ker slabi polje g7. Solidneje je brez dvoma razviti skakača Sg8—f6). 4. Dd1—g4! (Neprijetna poteza, vendar še brez direktnih groženj. Črni bi lahko mirno igral g7—g6 in grozil d7—d5. Toda protinapad na točko f2 ga premoti.) Dd8—f6? (Oba nasprotnika sta naglo v otvoritvi vlekla z damo. Oba sta se pregrešila zoper otvoritvena pravila. Prvi vedé, drugi nevedé. Aljehin je pripravil svojemu nasprotniku globoko past.) 5. Sc3—d5! (Aljehinu ni mar grožnja. Saj gre samo za kmeta. Zato pa je točka c7 ogrožena in črna dama v zadregi.) Df6—f2 : + 6. Ke1—d1, Ke8—f8 (Pozicija je že težka. Črni je nasprotniku odprl f-linijo, ki jo bo bela trdnjava takoj zasedla. Poteza g7—g6 bi preveč slabila polje f7.) 7. Sg1—h3, Df2—d4 (To je edina poteza.) 8. d2—d3 (grozi, da zajame damo s c2—c3 in preprečuje 8. — — d7—d6, ker bi sledilo 9. Dg4—f3, Lc5—b6 10. Sd5—b7:) 8. — — Lc5—b6. 9. Th1—f1. Sc6—d8. 10. c2—c3, Dd4—c5. 11. Sh3—g5 (grozi, da vzame s konjem na b6 in nato na f7), Sg8—h6. 12. Dg4—h4! (Dama stoji na tem polju močneje. Skoraj vse bele figure organizirano napadajo.) d7—d6? (Črni bi se lahko še nekaj časa branil s c7—c6. Sedaj pa sledi nagel konec.) 13. Sg5—e6 +, Sd8—e6: 14. Dg4—e7 +, Kf8—g8. 15. De7—e8 +, Se6—f8. 16. Sd5—e7 + in mat.

KAJ DELAJO V IZUD-u IVANA CANKARJA Sv. Duh—Virmaše pri Škofji Loki

(Nadaljevanje s 3. strani)

pravljene. Da pa se bodo ljudje lahko čim bolj izobraževali, je bila odprta tudi knjižnica, v kateri je nekaj knjig kar dobrih, vsekakor pa se bodo še stalno nabavljale, seveda če bodo pokazali ljudje zanje zanimanje. Da bo lahko vsakdo prišel do knjig, je za izposojanje na razpolago večerni čas.

Postavljene so tudi ostale sekcije, toda te še ne delajo. Sekcija za šah še ni pričela z delom, ker nima potrebnega prostora in šahovske mizice. Ko bo dograjena stavba, ki se je pričela zidati že v jeseni, bo dovolj prostora tudi za ostale sekcije. Tudi pevska sekcija je bila lansko leto precej aktivna, saj je nastopila s koncerti na domačem odru in drugod. Letos pa še ni pričela z delom, ker ne more dobiti pevovodje.

Jeja.

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik: Telatko Marijan. — Naslov uredništva in uprave: Kranj, Ljubljanska cesta 1/II. — Telefon št. 475. — Izhaja vsak četrtek. Letna naročnina znaša 130 dinarjev. — Štev. ček. položnice 624-90200-7. — Tiska Gorenjska tiskarna, Kranj 2(0) 51